

1

Ahmet Rüşdî

= Tefsir Notları = Yüzyüze =

« Nisa Suresi = 59. Ayet (Sf 161) (162) »

Eyyuhellejine emenu etiullahi ve etiurrasuke ve uli'l emr minküm
Fe in tetea'atüm fi şey'in ferudduhu illallahı verrasulü in künüm
tü'minühü billehı ve yemil ehırt. Zâlike hayruu ve ehınu telvıle

« Ey iman edenler! ALLAH'a itaat edin. Rasûle (Peygambere) itaat edin ve
sizden olan ulû' emre (iş sahibi idareci) de. Herhangi bir hususta anlaş-
mazlığa düştüğünüz takdirde, ALLAH (cc) ve ahiret gününüz perçektir inen-
yorsanız, onu ALLAH (cc) ve Rasûl'üne ağedin. Bu daha iyidir. Sonuç bakımın-
dan da daha füyeldir. »

« Ahirek iman etmiyorsanız ne istiyorsanız onu yapabilirsiniz!!! »
« Zâlike hayruu ve ehınu telvıle » ⇒ Sizin için daha hayırlı ve akıbet
itibarıyla da daha füyel olandır. Sonuç itibarıyla da daha füyel dur.

« Galel Buhan; Haddesena Sadaka İbn El Fadl. an İbn Abbas
dan rivayetine göre: şöyle söylüyor. »

« Etiullahi ve etiur Rasûle ve uli'l emr minküm » Bu ayet Rasulullahın
(Allah'a - Rasûl'üne ve ulû' emre itaat edin) bir senyyede pöndermiş olduğu
kisi hakkında (Abdullah b. Husafe Abdullah b. Kays) nazil oldu. İbn Mace
dışındadır, kâtils alanındaki yıman bir topluluk bu hadisi tahrıc ettiler
Tirmizi bu hadisin Hasen - Garip olduğunu ifade etmiş. İbn Cüreyc
dışındakiler bilmedikler, tanımadıkları için Garip demiş..

Ahmet b. Hanbel demiş ki; Rivayete göre = Rasulullah taskef birlik (senye)
pönderip, başlarına Ensardan 1 VALİ tayin etmiş. Yolda bir problemle karşı-
laşılmışlar. Bu Ensardan Vali tayin edilen kişi senyedeki askerlere =

« Bana itaat etmeniz hususunda Peygamber (sav) size (bana itaat etmeniz
konusunda) emretmedi mi » demiş. Onlar da « evet, emretti » demişler.

« O zaman buraya toptanın size konuşcam » demiş. Sonra 1 ateş parçası
pöndürmelerini söylemiş, orda bir ateş yakılmış, sonra demiş ki: « O ateşe
pürmeniz için sizi zorluyorum » Bir topluluk oraya pürcekti. O sırada
işlerinden bir peng yapmalarını söyledi. Rasulullah'a bunu haber verdiler.
Ateş yakma meselesini Peygamber (sav) e pürmemiz gerekir şeklinde bir
konuşma yapar. Rasulullah ile (sav) karşılaşma dek acele etmeyiniz, bekleyiniz.
Eğer o size emrederse, illada ateşe pürmeyiz emrederse o zaman sizde pürünüz.
Sonra Peygamber (sav) bunu söyledi =

ÖNEMLİ

2

« كُونُوا خُلَاقًا مَا خَرَجْتُمْ مِنْهَا أَبَدًا، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْحُرُوفِ »

« Sırat ona girmiş olsaydı (o komutanın emrettiği gibi o atese girmiş olsaydı) oradan cöbedi olarak çıkamayacaktı. Çünkü itaat ancak iyiliktedir, maruftadır. »

Adına o cadden münter emrediyor. Komutan da olsa MÜNKER EMRETTİĞİNİ İTAAAT EDEMEZ!!! Bu durumda itaat söz konusu değildir.

Burada İTAAAT kavramına VULGU yapılıyor. Bu hadisi Sahihayn (Buhari ve Müslim) tahric etmişler.

NOT ⇒ Ahmet K. hoca burayı önemsiyorum dedi..

« Ve pale Ebu Davud... söyle demiş: (Müsedded) Abdullah b. Ömer → Rasulullah) « Esmau vet taatu ale'l medil müslimin fime uhibbi ve kerihu... Ma'ken yelmuru... » İstiniiz, dinleyiniz ve itaat ediniz » diyor ya (essemi vet taati)

!!! Dinlemek ve itaat etmek Müslüman bir kişi üzerinde her iki hususlardadır??? O şeylerdedir ki haslandığını ve haslanmadığını, dinlemek istediğini veya istemediğini hususlarda da itaat etmek zorundasın. Yani sadece sevip haslandığını durumlarda değil, her durumda itaat etmek zorundasın. !!! Peki ne kadar kadar??? İsyana, pünahla (münker) emredilmişseniz bu durumda dinlemek ve itaat etmek söz konusu değildir. Çünkü İTAAAT SADECE marifetlerde olur.

Buhari ve Müslim tahric etmişler.

Ubade ibn Samit demiş ki: Casıp, hoş görüldüğümde hususlarda ve casıp hoş olmayan hususlarda Peygamberimize (sav) itaat etmek üzere biatlaştık. Kolaylığımızda ve zorluğumuzda, bize terah edilecek hususlarda, yani aleyhimizde olan hususlardada.

ÖNEMLİ → Sf 162 - Son paragraflar

« Ve pale Ibn Cahir: Haddesenî Ali ibn Müslim et Tusi → Ebu Hurayye → Rasulullah (sav) buyurmuş ki: »

Artık burada kâinatın kâinatı

ÖNEMLİ

Valiler

« سَلِّكُمْ بَعْدِي {وَلَاة} فَيَلِّكُمْ الْبِرُّ بِيَرِهِ، وَيَلِّكُمْ الْفَاجِرُ بِفُجُورِهِ، فَاسْمَعُوا لَهُمْ وَاطِيعُوا فِي كُلِّ مَا وَافَقَ الْحَقَّ، وَصَلُّوا وَرَاءَهُمْ، فَإِنْ أَعْصَوْا »

Deumi diğer sf

3) فَاكُم وَاِهْم وَاِن اَسَاءُوا فَلَكُمْ عَلَيْهِمْ

Benden sonra size bir takım kimseler vali olacaktır. İyi olanlar iyilikleriyle sizi idare edecek, pünahlar olacak pünahkârlıklarla sizi idare edecekler. Onların HAKKA UYAK, MUAFIK OLAK HUSUSLARAK her bir kânde onları dinleyiniz ve itaat ediniz. Eğer iyilik yaparlarsa, hem onlara hem size sevap vardır. Eğer kötülük yaparlarsa size sevap, onlara ceza vardır.

..... فَأَعْطَوْهُمْ حَقَّهُمْ ، فَإِنَّ اللَّهَ سَائِلُهُمْ عَمَّا اسْتَرَعَاهُمْ

ALLAH (cc) onları yönelttiklerinden sorupya gelecek!!!

ÖNEMLİ Syf 165 En üst prgrf

Ulu'l Emir ile ne kastediliyor?

«Ve gele Ali' ibn Ebu Talha → ibn Abbas'tan :

«Sizden olan Emir dahiplerine itaat edin.» «وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ»

→ Ulu'l emr ile kastedilen nedir?

Ebu Talha → Din ve fıkıh alimleridir kastedilen diyor.

Mücahid - İsa - Hasan el Basri - Ebu'l Aliye → Alimlerdir diyor.

Yani bunlar Ebu Talha ile aynı görüşler.

Ayetin zahiri ise → EMİR ve ALİMLER = (Bütün emir sahipleri)

→ Ulu'l emr ile kastedilen → Fıkıha - Alimler - Amirler

(Ulema) - (Umera) → Yöneticiler

1) Ulema : Alimler, fıkıha

2) Umera : Amirler - Yöneticiler

Maide : 63 → «Rabbimiz, Kurana vaki olan Ehl-i beyt, manevî rehberleri, manevî rehberleri (Rabbaniyyun) neden kendilerini pünah söylemekten, haram yemekten ve köh' söy söylemekten alıkoymuyorlar, keske kayınlardı»

«Bilmediğiniz bir meselede bilmediğinizi sorun.» Nahl 43

→ Bilmediğinizi sorun derken; ALİMLERE sorupya yapıyor.

ÖNEMLİ «وَمَنْ اطَاعَ أَمِيرِي فَقَدْ اطَاعَ اللَّهَ ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَانِي»

Kim benim emirlerime itaat ederse bana itaat etmiş olur. Kim bana itaat ederse ALLAH'a (cc) itaat etmiş olur. Kim bana isyan ederse ALLAH'a (cc) isyan etmiş olur.

Dolayısıyla burda UMERİA (Amirler, Yöneticiler) kastedilmektedir. (Benim gibi düşünen, yolundan giden... yöneticilere itaat ederse bana itaat etmiş olur.))

ÖNEMLİ § 165 Alt paragraf.

(4)

« Ve hâze emri min ALLAH'ı (ayşe ve celle) ; Bi enne külli şey'in
tenezzeen nas.....» İlinin aslında ve teferruatında

«ALLAH'ın (cc) bu emri dalalet ediyor ki; insanların anlaşılmadıkları her
hususla, bütün anlaşılmazlıkları, meseleleri ALLAH'ın kitabına ve
Peygamberin sünnetine pötürmeleri gerekir. Onun hükmü ALLAH'a aittir.

Sura:10 «وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ. ذَلِكُمُ اللَّهُ»

«İhtilafa düştüğünü herhangibir şeyde hükmü vermek ALLAH'a mahsustur.
Düşmanlıkları ve cehaletleri, ALLAH'ın (cc) kitabına ve Peygamberin (sav)
sünnetine pötürmeleri gerekirken bunu reddederler; yani anlaşılmazlık
hususunda o ikisine pötme reddederler ALLAH'a ve ahiret gününe
iman etmiş değildir diyor. BU İFADE ÇOK ÖNEMLİ !!!

«Eğer hükmü orda bulamazsanız yani ALLAH'ın kitabında o meseleyle
ilgili hükmü yoksa, Rasulün Sünnetinden yararlanacaksınız. (Tabi bunun
sahih olduğu, doğru olduğu kesinse işte bu sünnete baktığınız.)
Meseleyi o sünnete pötüreceksiniz. Hak ortaya çıktıktan sonra pötülecek
diğer şey **BATILDIR** artık, yani **SAPKINLIKTIR. !!!**

Gök önemli bir ifade «إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ» **Bu delildir diyor.**
«EĞER ALLAH'a ve AHİRET GÜNÜNE İNANMISSANIZ»

«Bu hususta, tartışma esnasında, Kuranla ve Sünnetle muhakeme olunmayı
istemeyen, onlara dönmeyen, ALLAH'a ve ahiret gününe iman etmiş değildir
diyor. Göğüm için ALLAH'ın kitabı ve Peygamberin Sünnetine pötmeyen insan
ALLAH'a ve ahiret gününe inanmış değildir.

«Eğer ALLAH'a ve ahiret gününe inanmıyorsanız;» Ayetin bu kısmı;
ihtilaf konusunda Kitap ve Sünnetin Hakemliğine başvurarak inanmış olduklarını,
ama Kitap ve Sünnetin hakemliğine başvurmayanların da, ALLAH'a (cc) ve
Ahiret gününe inanmamış olduklarına dalalet eder. (**ÖNEMLİ**)

MERYEM SÜRESİ : 71. 72. Ayetler (sf: 167) 5
ÖNEMLİ (sf: 167) En üst bölüm 71. Ayet

﴿وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا﴾ كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا

Vürud → illâ Vâriduhâ : Uğramayacak - pitmeyecek → uğramak - pitmek
« Sizden oraya uğramayacak (pitmeyecek) hiç kimse yoktur. Bu Rabbinin yapmayı istediği kesin bir hükümdür. »

→ imam Ahmed diyor ki; Süleyman ibn Harb → Ebu Sümeyye den rivayet ediyor : « Biz (Alimler) farklı düşündük ve ihtilaf ettik » diyor.

(ihtilefnâ fil varidu)

→ Bir kısmını dedik ki Mü'minler asla Cehenneme uğramayacaklar.
→ Bir kısmını dedik ki Yok hepsi Cehenneme gidecek, sonra ALLAH (cc) müttakî olanları kurtaracak..

→ Cabir b. Abdullah ile konuştum ve ona dedim ki; « Bu variduhâ (vürud) kelimesinin ne olduğu hususunda biz ihtilaf ettik » O dedi ki: « Yedidunehe cemian » Herkes oraya girecektir. Süleyman 2. kez sorduğunda, adam 2. kez yine aynıyı söylüyor. « Oraya komple herkes girecek bu kâlaklarımı duydum. Eğer Peygamber (sav) den duymemiş olsaydım bunları söylemezdim » diyor. Böyle söyleyince diğerkiler hayret ediyor. Şunkarı da söylüyor: İyilik yapanda, facir olanda mutlaka oraya girecektir. Ama orası mü'minler için bir serhlik ve selâmet yurdu olacaktır.

لا ينجي ير ولا فاجر إلا دخلها، فتكون على المؤمن بردًا وسلامًا
كما كانت على إبراهيم، حتى أن للنار ضجيجًا من بردهم، ثم ينجي الله
الذين اتقوا، ويذر الظالمين فيها جثثًا
سoguk serinlik = berden ve esenlik = selâmet
→ cisiyyen (Diz çölmüş vaziyette)

« Hiçbir iyi ve kötü kalmaksızın herkes oraya girecektir. Ancak mü'mine soguk ve selâmet olacaktır. Nitekim Hz. İbrahim (as) e de öyle olmuştu. O kadar ki onları sergüldüğünden cehennem feryad edecekti. Sonra ALLAH (cc) takvaya erenleri kurtarıp, zalimken orda diz çölmüş olarak bırakacaktır. »

Cisiyyen; Diz çölmüş vaziyette, o durundan dolayı diğerkilerin başı o işyanları, kufürleri sebebiyle diğerkilerin başı çölmüş vaziyette yont

ÖNEMLİ

ÖNEMLİ

6

«Ve cecazuhum ale'l sirati ve sūratihim bi fadeni a'melihum» Elleti fi
keennet fid dünya »

«Ve onların siratı peşmesi, peşmeleri ve siratı peşmelerinin süreleri, hıfları, sūratları... Kurtuluşları dünyadaki amellerine bağlıdır. Dünya hayatındaki amelleriyle ilişkilidir. Ne kadar iyi amel, o kadar iyi sūrat.»

Neydi onlar? Bir kısmı simsek fiibi, bir kısmı rüzgâr fiibi, hızlı koşan at fiibi, bir kısmı hızlı koşan deve fiibi, bir kısmı kuşlar fiibi.... peşecekler.

Dolayısıyla yapıp ettiğimiz amellerin karşılığı neyse ona göre peşecemiz.

«Bi fadeni a'melihum» Geçmiş hıfları amellerine pöredir, dünya hayatında ortaya koymuş oldukları amellerle. Ygâlidir.

1. tabaka » Simsek (Yıldırım fiibi) البرق

2. tabaka » Rüzgâr fiibi الریح

3. tabaka » En hızlı atlar fiibi خيل

4. tabaka » En hızlı hayvanlar fiibi

En sonuncu » 2 aygırın 2 parmağının önünde bir nur olan kişi.

ÖNEMLİ

«Summe yesteune fi ashabil kebair min el mü'minin»

Mü'minlerin büyüklükleri: 1- Sıddıklar (Hz. Ebubekir fiibi)
2- Salihler (Hz. Ömer fiibi)

Sonrada Mü'minlerin büyüklüklerinden sefaat edenler olacak..
Yani ALLAH (cc) yeryüzünde birtlerine sefaat etme yetkisi vercekse, birt
elbetteki öncelikle; Peygamberler / Sıddıklar - Salihler / Şahitler olur.
Rabbimiz zaten onları «ne püfel arkadaş» diye nitelendiriyor. Her yeryüzünde ALLAH (cc) biriken sefaat etme yetkisi vercek olursa bu 4
sınıftan olur. Bu kişiler; cehennemde, kâfir de olsa bütün o kislere
sefaat ederek çıkarırlar.

51 172

«... فيشفع الملائكة و النبيون و المؤمنون»

Sefaata edecek olanlar = 1- Melekler
2- Nebiler
3- Mü'minler (Sıddıklar - Salihler - Şahitler....)
Mü'minlerin büyüklükleri

Cehennemden çıkarılanların sadece yüzlerinde ufak bir çember olmaktadır. Kalplerinde var olan iman sebebiyle bunlar cehennemden sefaata edinceye çıkarılacaktır.

- ➔ Önce orda asgıda olurlar, sonra orda asgıda olurlar. (7)
- etkilerle kurtulur. (edna ... edna ... edna) yani kalplerinde atamdan daha çok, as, daha az, daha az iman olurlar bile çıkarılacak diyor.
- (Allah Hava bunları idar; Bunu asu bir iyimserlik var, akla zarar dedi)
- ➔ Hatta hayatta pürden birinde "La ilahe illallah" demiş olan bile (bir hayır istememiş olsa bile) cehennemden çıkacak diyor. Enki ebedi kalıyacak.
- ➔ Cehennemde kalması vacip olurlar daındalılar ordan çıkarılacaklardır. Baki ebedi olan kalması vacip olurlar çıkarılmayacaklar.
- ➔ Kalkında xmei mistikden daha büyük imanı olan bile çıkarılacaktır. Yani orda hiç kimse sabit kalıyacak, kalması kesin olanlar hangisi ... (gafdaş firavunlar vs ...)
- En hususta sahih hadisler mevcuttur.

« Ya Zekeriyâ »

« Ey Zekeriyâ şüphesiz sana 1 evlâd müjdeliyorduk. Adı YAHYA olan bir evlâd... »

« Lem nekal lehu min kavli semiyyan ... »

Önceki hiç bir kimseye bu isme adanmamıştı. Aynı adda, adı YAHYA olan birini yaratmadık.

➔ Neye nispeten YAHYA? Yanıt CANLI/DİRİ anlamında.

* Anne ve babanın biyolojik olarak (üreme sistemleri) ölmüş olmalarına rağmen o 2 ölüden, YAHYA isminde 1 diriyi, canlı birini yaratan YAHYA o anlamda bir önem arzediyor. Sakini, ölmüş 2 kisiiden, diriyi yaratan ALLAH (cc) (Birisi = 120 Diğeri = 99 yaşında) böyle 1 isim daha önce hiç kimseye vermediğini söylüyor Rabbimiz.

➔ BU AYETİN TERSİRİYLE İLGİLİ BİRKANÇ MESELE VAR ...

El Mesolekul Ülä = (1. Mesle) ➔ Bu « Ya Zekeriyâ » diyenin kim olduğu hususunda Müfessirler ihtilaf etmişler. Çoğu bu seslenenin, nida edenin ALLAH (cc) olduğunu ifade etmiş. Çünkü bundan önceki ayet zaten Hz. Zekeriyâ (as)'a dalâlet etmektedir. Zaten O, ALLAH ile konuşuyor ve Ondan taleplerde bulunuyordu. Dolayısıyla Zekeriyâ (as)'ın muhatabı ALLAH (cc) olduğuna göre, burda seslenenin de karşı taraf olduğunu düşünmek daha doğru olur.

* Önceki, istekte bulunduğunuz ayet neydi? (Rabbî innâ vehene)

« Ey Rabbim ben yaşlandım diyordu önceki ayette. « Ey Rabbim yaşlılıkta kemiklerim gevşedi, zayıfladı zaten » « Sağlarım da aklar düştü... » (veste ale reisu saybe)

« Ben daha önce de dualarımda hiç bedbaht olmadım. » (ve lâ duakessaybe)

Ne zaman dua ettiysen, onlar senin tarafından kabul olurdu, dolayısıyla onlarda herhangi bir bedbahtlık yaşamadım.

* Fe palu ve hebli... » Ey Rabbim bana ver.

Daha sonraki ayetlerde de bakıyoruz ki; (Saskinlik ifadesi) olarak diyor ki: « Rabbe enne yekünu pulam... » « Yarabim benim nasil olupum olur ki? »

➔ Yanıt hem ayetten önceki kısma baktığımızda, hemde ayetten sonraki kısma baktığımızda burda muhatabın ALLAH (cc) olduğunu, onunla birlikte konuştuklarını görmekteyiz. Dolayısıyla bunlara baktığımızda bu nida edenin ALLAH (cc) olduğunu söylemek kaçınılmazdır artık.

➔ Yani bu şekilde düşünmeyeseniz, bunun dışında düşünüyorsanız bu, metni İFSAD eder, akısını bozar. (9)

Ve minhum men pale ➔ Ve yine o müfessirlerden bir kısmı, burda ki nidanın meleklerle ait olduğunu söylüyorlar. 2 açıdan bu görüşlerini delillendiriyorlar.

1. Delil ➔ (Gavlu Teala ...) Al-i İmran s. de Rabbimizin şu ayet:

« Melekler ona çâfirîda bulundu, o mihrapta durmuş vaziyette iken. »

(Yani namazı ikame ediyodu.) Tam da sırada melekler ona:

« ALLAH(cc) sana YAKINLIĞI müjdeledi dediler. » Bu ayete istinaden nida edenin MELEKLER olduğunu söylüyorlar.

NOT ➔ Ama 1. Görüş daha güçlüdür. Çünkü orda konuşan 1 bağlam, 1 metin var. O'na göre, sonrasında kendi soruları, talepleri var.

Sonra ALLAH(cc)'in buna cevabı var. O açıdan bu görüş daha uygundur.

* Bu ayetleri, burdaki mukabeleyle karıştırmamak gerek...

2. Delil ➔ « Lemma pale enne yepûnu bi'zulam... ? »

Zekeriya(as) saskınlığını göstermek için diyor ki: « Benim nasıl çocuğum olur ki? ... »

« Kâne imraeti apire » ➔ Ezim, hanımım da kızırken ? nasıl oluyani...

« Ve pad... kibeli » ➔ KIZIR Ben de artık yaşlılığın son deminde, dönemlerim iken ve ezimde kızırken benim nasıl çocuğum olabilir ki? Bu saskınlık ifadesi

« Gale kegalik, pale Rabbike huve aleyye heyje » ➔ heyjin = Kolay Rahat

İşte böyle, bu ister Rabbine kolaydır. Bunun ALLAH'ın kelâmı olduğunu söylemek caiz değildir diyorlar. ... kelâmullah

Dolayısıyla bu ifadenin « MELEKLERİN » ifadesi, söyü olduğu fikrini zorunlu kılar diyorlar. Çünkü orda da Zekeriya(as) ne diyor?

« Bu şartlarda kendisinin ve eşinin durumunu söyleyerek « Benim nasıl çocuğum olacak » diyor. Kendi nezdinde; « Evet, ben dua ettim ama, her ne kadar dua ettiysemde, bu olacak iş değil, nasıl » der gibi, kendi kendine konuşurken, melekler de ona « Rabbim işi böylece istedi » diyorlar.

➔ Söyleyen ALLAH(cc) da olabilir. Ama burdaki Müfessirlerin 2. görüşüne göre nida edenler MELEKLER dir. (Meleklerle atfediyorlar.)

* O'nun görüşü burdaki nidanın ALLAH'a (cc) ait olduğunu.

* Diğer Müfessirler ise MELEKLERE ait diyorlardı.

* Gelecekte delilleri var. (Ordaki Galu Bela yı meleklerle atfediyorlar.)

Razi diyor ki: (Melekler nida etti diyenlere cevap veriyor) (10)

«Ennehu yehkumu en yugdu»

1. ALLAH'ın nida ettiği ve Meleklerin nida ettiği hususunda ne kadar delil olması muhtemel olsa da ((ki ikiside muhtemeldir.)) Ancak 2. de

«Enne yubeyyu ... inna pavluhu ...» Yani dolayısıyla bunun ALLAH'ın (cc) kelâmı olmasını mümkün kılmaktadır.

2. sini cevaplıyor, diyor ki; ALLAH (cc) bunu açıklıyor (bu ifadeyle) =

«Gale kejalik ...» Yani ALLAH diyor ki; Senin Rabbinin işleri böyledir. Bu işler böyledir. Bir babayla oğlu arasındaki duygular gibi düşündür. Çocuğun aklının olmadığı bazı şeyleri babasına sorması halinde babasının

«babalık böyle birşey işte ...» demesinde şaşılacak birşey yoktur. ALLAH'ın

bunu kendisinin söylemesinde aykırı bir durum söz konusu değildir. (cc) Bizatihi ALLAH'ın (cc) kendisinin söyleyebileceği muhtemeldir. Yani böyle bir

anlam taşıyabilir. Burada aykırı bir durum söz konusu değildir. Bu ifade ALLAH'a (cc) aittir. Yani diyor ki; ALLAH (cc) diyor ki; «Senin Rabbinin

işleri böyledir.» Yani bunu Meleklerde demis olabilir, söyleyebilirler.

Ama ALLAH (cc) bizzat kendisi söylüyor

El Heseletun Saniiyen (2. Mesele) Su da denilir mi? Eğer bir söyle

derse: Zekerîya (as)ın çağırısı, bir izne binaen söylenmiş, tekrarlanmış olsa,

o zaman «femen maanel besara ...» Yani «Müjdelemin maddesi ne olur»

Bir izne binaen söylenmiş olduğu takdirde müjde verilenin, bunu bir müjde olarak sunmanın ne anlamı olur ki? Eğer izinsiz bir şekilde söylenmiş olsa (Nisrin bu izin?) öbürüne öncül olur olur. Yani önce

izne vurup yapılmış, sonra müjdeye vurup yapılmış. Önce MÜJDE, sonra İZİN (Mübeşsiruke ...) Neydi o müjde? «Bi pulamun ismuhu Yahya»

Yani bu çok özel bir durumdur. Zekerîya (as) ya tahsis edilmiş bir durumdur (önce MÜJDE - Sonra İZİN) (ALLAH (cc) tarafından)

Yani Onun izinsiz olarak istemeside caizdir, bunda bir sakınca yoktur. (bi gayri iznin) → izinsizde isteyebilir.

⇒ Hz. Zekerîya (as) bunun vaktini, zamanını bilmeden {ALLAH (cc) bunun vakti} ALLAH (cc) ona müsaade etmiş ve bundan dolayı, bu sebepten MÜJDEYİ önce söylemiş ... Onu müjdelemiştir. Onun dua edeceği bir izni saymıştır.

⇒ Burada sorun şu = Problem şu ⇒ ayette, ALLAH (cc) nisrin müjdeyi izinden önce getirmiştir? (Ve in kânet ... felimaza ah dama aleyh) Ayette «Mübeşsiruke bi pulam ismuhu Yahya semiyya ...» diyor ya

* Ayette mübezzirake diyor ya; müjdenin önce gelmesi nedir? (11)
Zekeriyâ (as) ya has kılınmış bir durumdur. O yüzden bunu yazmamak
«ferek».

* Burdaki izinde Kastedilen Duadır »

» « Es ek bi payrin ilmin... » Yani yinşekilde DUA ETMİŞ olmasıdır, bir
talebde bulunmasıdır.

Neyi talep etmiştir? 1 evlat talep etmiştir. O talebe ALLAH (cc) ^{sonradan}
izin vermesi... Normalde önce izin vermesi gerekliyordu. Sonra bu iznin
arkasından müjdenin gelmesi bekleniyordu. Ama burada müjde önce gelmiş,
izinden önce müjde gelmiş.

Niye müjde önce gelmiş, ona soruluyor? Bu da Hz. Zekeriyâ'ya has
ve özel bir durumdur, bunu ifade ediyor RAZİ...

El Meseketü'l Salise (3. Mesale)

Daha önce biz hiç kimseyi bu isimle **ADAP** yapmadık. Bu 3 meselenin
2 yönü var.

1. yön, 1. yön » (İbn Abbas → Hasan → Cübeyr → Katade) Bunların
ifadeleri ne, müfessirler ne diyor?

* Hz. Yahya'da önce hiç kimse bu ismi almamıştır, bu isimle adlandırılmamıştır
Burdaki **SEMİYYA** da **BENZER** demek. Sen daha önce böyle bir
benzer isim duyduysanız mı? Dolayısıyla **SEMİYYA** kelimesinin
burda 2 anlamı vardır.

1- Başka hiç kimse bu isimle adlandırılmamış.

2- Böyle bir benzer bir isim daha önce hiç duyduysanız mı?

«**Vucuhu**» Bu ayetin tefsiriyle ilgili olarak bir çok açıdan
müfessirler yine **İHTİLAF ETTİLER**, bitirli **İTTİFAK** edemediler yani!!

«**Seyyidin hasur**» Hz. Yahya kendisine pıpta edilecek birisidir
gerçekten.

Aynı zamanda hiç günah işlememişti.

«**Ve lem**... **bi mâsîr**» Günah işlemeyi aklından bile geçirmemişti.
Niyet bile etmemiştir yani.

«**Keennehu**...» Bu ayet sanki bunun cevabıdır. ALLAH (cc) bu
ayeti sanki Hz. Yahya'nın durumuna bir cevap niteliği taşımaktadır.
Çünkü ne günah işlemiş, ne de günah işlemeyi aklından geçirmemiştir. Aynı
zamanda kendisine pıpta edilecek bir **SEYYİD** dir, **EFENDİ** dir. Yani...
Ve Rabbintade zaten bunu yansıtan «**Vecalhu Rabbî Rabbîyyen**» Yani
ne yapmış? «**Fe fîle lehu**... **sebihan**» Aslında burada şu denilmektedir
«**Lem** **semiyah fiddin**»

«**Ey Zekeriyâ sana 1 evlat müjde verdik.**» (Benzeri)
Ama onun benzerini dindede yaratmadık
Yukarıda da **inaziren** → 1 benzer dedi ya... Bunun dindarlık noktasında

bir benzerini yaratmadığımız Yahya (as)'yı sana müjdeliyoruz. (12)
Dindarlık noktasında bir benzerini yaratmadığımız 1 eulat sana müj-
deliyoruz. Yani...

«Ve men kâne hakef...» Böyle olan kişi nedir?

«Fe hüvel payetul fıdane...»

ALLAH'ın rızasının kazanılmış olması, zirve... ALLAH'ın (cc) rızasını
kazanmış olmanın zirvesini yaşamak.

«Ve haza vech...» Bu ifah nedir ⇒ Zayıf bir pörüstür

«ennehu yeftedi tefdile...» «ülken enbiyai ellezine kâne pabehu»

«Hz. Yahya'yı, Hz. İbrahim'den, Hz. Nuh'dan, Hz. Adem'den... üstün kıldığını
söyleyen ⇒ bu pörüsün {zayıf olduğu konusunda} MÜFESSİRLER, İTTİFAK
etmişlerdir. {batıl olduğu konusunda}

«Çünkü dindarlığı konusunda, Peygamberlerden üstün pörüsünü, bu
konuda benzerinin yaratılmadığını söyleyen bir pörüdür. Bu yüzden de
BATIL bir yaklaşımdır.»

«Bunu destekleyen böyle 1 ayet yoktur. Dolayısıyla, budurunda bu pör-
sün batıl olduğunu söyleyebiliriz. Bu pörüs, su açıdan zayıftır.»

«Li emehu yeftedi...»

Tefsilehu = Hz. Yahya'nın kendisinden önce gelmiş olan Nebilerden üstün
olduğunu pörüsünü baza çıkarmıştır.

⇒ Hz. Yahya'yı diğer Nebilerden üstün olduğunun doğru olması, doğru
sayılması için bu konuda 1 ayetin olması gerekirdi. Ama böyle 1 ayet yok.
Yani diğerlerine üstün kılınmasına dair 1 ayet yoktur.
Dolayısıyla bu pörüs zayıftır. İttifakla BATIL pörülmüştür.

Ve Seniyyen (2. Göç) = «İnne kuren nas innema yesiri abauhum ve
ümmehatuhum ba'detu külli...»

Bütün insanlar varlık alemine geldiklerinde anne-babaları onlara 1
isim koyarlar. Yahya (as)'ya gelince onun özel bir durumu var. ALLAH (cc)
ona isim koymuş, henüz varlık alemine gelmeden önce ALLAH (cc) ona isim
koymuş. (yüzemihim... isim koydu) Her Peygamber farklı 1 özellikleriyle öne

(Fe kâne bi ^{yesmi} zalike havasihi) → ÖZEL - ÖZELLİK | Havasihi = Ona has
özellik

Ama bu özellikler onların diğerlerinden üstün olduğu
anlamına gelmiyor. Hz. Yahya'da bu yönüyle, özelliğiyle öne çıkan 1 Peygamberdir.
(Fe kem yetün lehu misle...) Yani bu özellik konusunda «Hz. Yahya'nın bir
benzeri yoktur» konusunda, dindarlık konusunda «benzeri yoktur» diye düşün-
meliz.

değeri değildir. Sadece (SEMİYYAN) ifadesidir (BENZERİ) bu anlamda Allahın emniyetini gerektirir. Böyle düşünmek zorlama olur ya.

Ve Salih: 3. Görev... «Fe innema ağızun açıktır...» O, yaşlı ve kurak ve yaşlı 1. babardan değildir. Dolayısıyla yukarıdaki ilk pânî ille bakış açısı, bu pânî en uygun en makûl pânîdir diyen pânî.

Yani isim kayma açısından olan en makûludur diyen. Katade - söylüyor ya. «Önce önce hissiyat bu isimle isimlendirilmiştir» diyor ya. Yalvarda bu pânî en uygun, en makûl pânîdir diyor.

(Ve'len... vecde... evla... semiyyan...)

Çünkü bu (ale'l nazir) isimlendirme hususunda 1 benzerlik içermektedir» diyor.

Yani, eğer Hz. Yahya'ya öyle oluyorsa 1. tekille methedip ona saygı göstermiş olmayı burada (ve'lâ kimehu adâu...) hakikat açısından baktığımızda bu zorunlu, gerekli olmayan 1 ifade olur. Çünkü onlar arasında ayırım yapmıyor. Burada değeri (caiz) değildir. Allah (cc) bunu 1 diğer ve saygınlık olarak söylemiyor. Yani Kur'an bunu Hz. Yahya'ya diğer ve saygınlık açısından pânîye fahimiyor. Müslümanların da bunu yapmasını istemiyor. Dolayısıyla her birini farklı 1 vechesiyle, gönlüyle fahimiyor. Örneğin. Yani bunu TAZİM ve ÖVÜŞ anlamında ele almamak gerekir.

(Vema ma kaule te'l a kel ta'lem el ve le hul semiyyan) Böyle bir bilgi biliyor musun sen, daha önce duydu mu? (Böyle 1 isim)

Bu ayele gelince biz zahire bakarak (fe ul'ike innema...) 1 hükümde bulunduk. Çünkü ALLAH (cc) ne diyor? (..... semiyyan) isim olarak onun adını taşıyan başta birini biliyor musun? Bu ayetin tefsirine gelince :

(Ve ma'lumun enneke teala musemma (zalike)) Yani ALLAH (cc) onu mücerred olarak bu isimle isimlendirdi. Bu

Bu bilinen bir şey diyor

(.... haathil file la ye'tedu) Bu onun ibadetini zorunlu kılmanaktır, ona ibadeti gerektirmeyi ya.

➔ Burada ZAHİRE bakarak, sadece zahiri anlamak, dikele ederek anlam yüklemek zorunlu değildir. Durum bu. Yani 1 Melik'in isimlendirilmesiyle ilgili fazla bir ibadet yapıyor. O meşhur Melik'in (meşhur) isimlendirilmesine benzeterek anlatıyor, böyle bir yola giriyor. (Yahya (as) benzeterek anlatıyor)

➔ Bu illetten dolayı biz ayetin zahirine bakarak yorumladık, tefsir ettik diyor

El Meseketül Rabir 4. Meseket : Bunu SULEBİ nuayyet etmiştir.

Sophesla ki Yahya (as) YAHYA ismiyle isimlendirilmiştir. Burada, birer pânîye ağız (yân) vardır.

(görüş) 1. yön → (ennallaha tealâ eh ya bihi' apiren ---) İbn Abbas (14) dan gelen söyle 1 rivayet vardır: «ALLAH (cc) kısır bir anadan, bir dişi, 1 canlı yarattı. İsmi Hz. Yahya'ya YAHYA ismi vermiştir.

2. yön → (görüş) «manevî bir ölümden, manevî bir dirilişe atıfta bulunuyor.»
(1. pörüşte Biyolojik bir dirilişten bahsediyordu. Yani biyolojik olarak (üreme açısından) ölü olan 1 anneden biyolojik bir dirilik yaratılıyordu, yaratılmıştı. İbn Abbas'a pöre)
2. pörüşe göre de Manevî bir ölümden, manevî bir dirilişe geçilmiştir. → KATADE'ye pöre. Yani ALLAH (cc) Yahya (as)ın kalbini imanla diriltmiştir. ALLAH burda aslında suni ifade etmek tedir. Mutî olanları kendisine itaat edenleri NE olarak isimlendirmektedir. Asî olanları da ÖLÜ olarak isimlendirmektedir.

(B. Pauli Tealâ ---) «Bu ayette olduğu gibi -- «Biz bu ölüleri diriltmedik mi?» diyor ya. Baska ayette ne diyor? (Ya eyyuhellezine ---) Ey iman edenler ALLAH'a ve Rasulüne itaat ediniz. Biz size hayat vererek seylere çağır- dıkları jaman ---» Yani ALLAH (cc) ve Rasulü size neye çağırıyor? «Size HAYAT vererek seylere çağırıyor.» Dolayısıyla; Kİ, İman, itaat nedir? Hayat verendir. Buna mukabil (isyan, küfür) ise ölümlük belirtisidir. → Ayetlerde DELİL olarak getirilmiş jaten. → İmanın zıddı olan seylar.

3. yön (görüş) → «İhyâuhu bi itaati ---» Yani Hz. Yahya'nın dirî oluşu onun gerek ALLAH'a, gerek babası (ALLAH'ın göndermiş olduğu babası) Zekeriya'ya itaat edisi sebebiyledir. O kadar ki hiç isyan etmedi. Babası isyanı aklından bile geçirmedir. --- Yani isyan etmeyen hiçbir kimse yoktur, ya da isyanı aklından geçirmeyen. Yani Zekeriya (as) oğlu Yahya (as) hariç, isyan etmeyen veya isyanı aklından bile geçirmeyen hiç kimse yok diyor.

4. yön (görüş) (Ve'lem ye'mel ---) Hz. Yahya ŞEHİD oldu diyor. (Ebul Kasım İbn Hubeyb) Şehitlerde Rabblarının katında diridirler. Onun için Hz. Yahya'ya da bu isim vermiştir. denilmektedir.

5. yön (görüş) ALLAH (cc) Hz. İbrahim'e esi Sare'ye aslında söyle demesini vahyetmiş. Esinin ismi aslında YESARE idi. Aslında onunda manası sudur; su sebepten dolayı = Önden (Sareden) «aklından isyan etmeyi geçirmeyen bir kulu dünyaya getirdiği için onun ismi de HAYY olanında Yesare den 1 harf atıldığı zaman SARE oldu ya. Burdada Yahya isminin Ya harfini atınca diri anlamına gelen HAYY oldu ismi.

6. yön (pönlüs)

(Fe sare kalbahu hayye jalike iman.)

(15)

Yahya'nın annesi bu süreçte Yahya'ya hamileyken Hz. Meryem'in yanına gidip ve ona "Ya Meryem sen hamile misin?" diyor. O da "Niçin soruyorsun?" diyor. Yahya'nın annesi de "Benim karnımdaki, senin karnındakiye zayfı diyor" diyor.

7. yön (pönlüs)

(Li'ennehu innema... Zekeriyya li'dih din →) Yant

din Yahya(as) ile yeniden dirildi diyor. (Din ne oldu? → DİLEDİ)

Oradaki biki → Hz. Yahya'ya raci. (Onunla birlikte yeniden dirildi.)

Burdaki li'ennehu → Fla → Zekeriyya(as) ya ait

Hiz. Zekeriyya(as) niçin Yahya'yı(as) istemişti?

Kendisinden sonra 1 varis istemişti ya... niçin? → Din sebebiyle, din açısından 1 varis istemiştir.

→ Bütün bunları söyledikten sonra "bütün bu yaklaşımların hepsi zayf tır, tutarlı değildir" diyor. Çünkü lakap isimlerinde istiklak aranmaz diyor. Normal isimlerde aranır. Bu sebeple de Tahkik ehl-i (araştırmacılar - müfessirler) dediler ki = Lakap isimleri Müسابih dalâlet ezmeyler diyorlar. O tipki sıfatlara isimlendirilmiş olan Müسابih Sıfatlara dalâlet ezmeyler. Lakap isimleri de isaret isimleri gibidirler. (Örn = Haza → isaret ismidir.) Sıgat isim olmadıkları için lûkâplarda bu isimlerde var olan Müsemma - isim ilişkisi aranmaz orda diyor. isim - Müsemma (isimlendirdiğin söyle - isim arasında ilişki aranmaz, sağlam bir bağ aranmaz lûkâplarda..)

Ahmet Küçük Hocanın Salı pünkü yüzyüze dersine ait notlardır.

3 ses kaydının notlarıdır.

1:00 : 04 dk

37:09 dk

23:13 dk

Öğün DEMİROĞLU

[Signature]

ALLAH hepimizin yar ve yardımcısı olsun... →

AMİN